

SAMLENOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Rådsmøde (konkurrenceevne) den 30. november 2017

Indhold

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders håndhævelse af konkurrencereglerne (ECN+), KOM (2017) 142.....	2
3. Industripolitisk strategi for Europa	28
4. Konkurrenceevnetjek: globale værdikæder, regionale aspekter	31

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders håndhævelse af konkurrencereglerne (ECN+), KOM (2017) 142.

Notatet er en opdatering af grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. april 2017. Ændringerne er fremhævet med fed/kursiv.

1. Resumé

*Kommissionen har den 22. marts 2017 fremsat forslag til direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked, KOM (2017) 142. **Forslaget betegnes også ECN+.***

Forslaget vedrører medlemsstaternes muligheder for at håndhæve EU's konkurrenceregler over for virksomheder, der agerer inden for det indre marked.

*Baggrunden for forslaget er, at det gældende decentrale system for håndhævelse af EU's konkurrenceregler i TEUF artikel 101 (forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler) og artikel 102 (forbud mod misbrug af dominerende stilling) er mangelfuldt. Systemet, der blev indført i 2003 via forordning 1/2003, både bemyndiger og forpligter de nationale konkurrencemyndigheder i EU til at håndhæve artikel 101 og 102 parallelt med Kommissionen i sager, hvor aftalen eller adfærden kan påvirke samhandlen mellem medlemsstaterne. Imidlertid har mange konkurrencemyndigheder i EU ikke de nødvendige redskaber og systemer til at kunne håndhæve artikel 101 og 102 både ensartet og effektivt. Mangelfuld håndhævelse af EU-konkurrencereglerne giver ulige vilkår for virksomhederne i EU, hvilket er skadeligt for **både** vækst, innovation og produktivitet.*

Formålet med forslaget er at styrke de nationale konkurrencemyndigheder og sikre, at de ved anvendelsen af det identiske retsgrundlag (TEUF artikel 101 og 102) i sager, der har grænseoverskridende karakter, har de nødvendige redskaber til at sikre en reelt ensartet og fælles håndhævelse af konkurrencereglerne i Europa.

Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Regeringen støtter overordnet, at der vedtages regler, der kan sikre en effektiv håndhævelse af EU-konkurrencereglerne og dermed styrke det

indre marked. Regeringen lægger i den forbindelse betydelig vægt på, at forslaget ikke indeholder krav om, at de nationale konkurrencemyndigheder enten kan pålægge virksomheder administrative bøder (dvs. bøder pålagt af konkurrencemyndigheden) eller kan anmode domstolene om i en civil sag at pålægge bøder. Det er samtidig vigtigt, at en virksomheds beliggenhed i det indre marked ikke giver mulighed for at kunne unddrage sig effektive sanktioner for overtrædelsen af EU's konkurrenceregler. Det er derfor vigtigt, at der på EU-plan etableres ensartede redskaber, der kan sikre en effektiv håndhævelse af regelsættet uanset hvilken medlemsstat den pågældende virksomhed befinder sig i.

2. Baggrund

Kommissionen har den 22. marts 2017 fremsat forslag om Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked, KOM (2017) 142.

Forslaget er oversendt til Rådet den 30. marts 2017 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 103 *vedr. anvendelsen af art. 101 og 102* og artikel 114 *vedr. det indre markeds funktion* og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, og Europa-Parlamentet er medlovgiver. Kommissionen begrundet valget af hjemmel med, at forslaget forfølger en række formål, der er uløseligt forbundet, idet det skal sikre den frie og lige konkurrence, som er en forudsætning for et velfungerende indre marked.

Forslaget bygger på en offentlige høring om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheder med henblik på en mere effektiv håndhævelse, som Kommissionen iværksatte i november 2015.

Forslaget skal supplere det decentrale håndhævelsessystem, der blev indført ved Rådets forordning 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 (nu artikel 101 og 102). Artikel 101 *forbyder* konkurrencebegrænsende aftaler, og 102 *forbyder* misbrug af dominerende stilling. *Det gælder i begge tilfælde alene sager, der* har en grænseoverskridende dimension. *Tidligere* var det alene Kommissionen, der håndhævede bestemmelserne. For at øge antallet af håndhævende instanser blev de nationale konkurrencemyndigheder i EU ved forordning 1/2003 bemyndiget samt forpligtet til at håndhæve EU-konkurrencereglerne i artikel 101 og artikel 102 parallelt med Kommissionen i sager, hvor aftalen eller adfærden kan påvirke samhandlen mellem medlemsstaterne. De nationale konkurrencemyndigheder står dermed sam-

men med Kommissionen for den offentlige håndhævelse af artikel 101 og 102 og anvender de samme forbudsbestemmelser. Fordelingen er normalt, at Kommissionen undersøger konkurrencebegrænsende aftaler eller adfærd, der påvirker konkurrencen i tre eller flere medlemsstater, eller når det er relevant for at danne præcedens for hele Europa, mens de nationale konkurrencemyndigheder behandler de øvrige sager med grænseoverskridende karakter.

Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder arbejder tæt sammen om at håndhæve artikel 101 og 102 inden for rammerne af Det Europæiske Konkurrencenetværk (ECN). Dette netværk danner grundlaget for, at alle håndhævende myndigheder anvender EU's konkurrenceregler konsekvent.

Forordning 1/2003 fastsætter dog ikke, hvilke håndhævelsesredskaber de nationale konkurrencemyndigheder skal have til rådighed, og mange myndigheder i EU har *ifølge Kommissionen* utilstrækkelige redskaber til at kunne håndhæve artikel 101 og 102 ensartet og effektivt. Fx har flere konkurrencemyndigheder ikke effektive beføjelser til at indsamle beviser eller til at pålægge mærkbare bøder. Endvidere er der forskelle i de nationale ordninger for straflempelse. Herudover kan et flertal af konkurrencemyndigheder fx ikke få inddrevet bøder for overtrædelse af artikel 101 og 102 i andre EU-lande, ligesom nogle mangler de nødvendige ressourcer eller ikke er beskyttet imod politisk indblanding i deres afgørelser. *Der er også forskelle på sanktionsniveauet i landene, ligesom det ikke er alle nationale konkurrencemyndigheder, der kan sanktionere virksomheder for overtrædelser af EU's konkurrenceregler på samme måde som EU-Kommissionen. Desuden finder Kommissionen, at de få lande, som alene har strafferetlige sanktioner i deres system, ikke håndhæver reglerne lige så effektivt som de øvrige EU-lande.*

3. Formål og indhold

Forslaget vedrører medlemsstaternes muligheder for at håndhæve EU's konkurrenceregler over for virksomheder, der agerer inden for det indre marked.

Hvis *det aktuelle* system med ensartet men decentral håndhævelse af TEUF artikel 101 og 102 i hele EU varetages af Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder i fællesskab skal kunne fungere, forudsætter det, at de enkelte nationale konkurrencemyndigheder i EU har de samme beføjelser og redskaber til deres rådighed. Forslaget skal derfor styrke de nationale konkurrencemyndigheder og sikre, at de ved anvendelsen af det identiske retsgrundlag (artikel 101 og 102) har de nødvendige håndhævelsesredskaber til at sikre en reelt ensartet og fælles håndhævelse af konkurrencereg-

lerne i Europa. De foreslåede beføjelser mv. svarer stort set til de beføjelser, som Kommissionen allerede er tildelt, og som Kommissionen anvender, når denne selv håndhæver artikel 101 og 102 direkte over for virksomheder i de enkelte EU-lande.

Forslaget skal *for det første* styrke håndhævelsen af artikel 101 og 102 ved at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder har de nødvendige beføjelser til effektivt at håndhæve disse bestemmelser **over for virksomheder (ikke fysiske personer)**.

Forslaget skal *for det andet* sikre, at konkurrencen i det indre marked ikke fordrejes og herunder, at forbrugere og virksomheder ikke stilles ringere på grund af uensartet håndhævelse af EU-konkurrencereglerne i de enkelte medlemsstater, fordi de nationale konkurrencemyndigheder ikke har de nødvendige håndhævelsesredskaber til rådighed.

Forslaget skal *for det tredje* sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder effektivt kan yde gensidig bistand til hinanden og hermed beskytte et vel-fungerende indre marked og det tætte samarbejde inden for Det Europæiske Konkurrencenetværk (ECN) og sikre lige konkurrencevilkår for virksomheder i EU.

Forslaget skal give de nationale konkurrencemyndigheder et minimumssæt af fælles værktøjer og effektive håndhævelsesbeføjelser til at sikre, at de bl.a.:

- Kan handle uafhængigt i forbindelse med håndhævelsen af EU's konkurrenceregler og varetage deres opgaver uvildigt uden at modtage instrukser fra offentlige eller private organer.
- Råder over tilstrækkelige finansielle og menneskelige ressourcer til at varetage deres arbejde.
- Har alle nødvendige beføjelser til at indhente relevant bevismateriale, fx retten til at undersøge mobiltelefoner, bærbare computere og tablets.
- Har passende beføjelser til at pålægge forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner for overtrædelser af EU's konkurrenceregler og herunder regler om moderselskabers og overtagende enheders hæftelse, således at virksomheder ikke kan unddrage sig betaling af bøder ved at foretage omstruktureringer.
- Har koordinerede straflempelsesordninger, som tilskynder virksomhederne til at stå frem med beviser for ulovlige karteller.
- Har mulighed for at få inddrevet bøder hos virksomheder, der ikke har en juridisk repræsentation **eller aktiver** på deres eget territorium, i andre EU-lande.

I forslagets artikel 3 understreges vigtigheden af at respektere virksomhedernes grundlæggende rettigheder. Myndighederne er derfor forpligtede til

at overholde passende garantier ved udøvelsen af deres beføjelser i overensstemmelse med *EU-rettens almindelige principper og* EU's charter om grundlæggende rettigheder.

Reglerne i forslaget kan overordnet inddeles i 7 grupper:

1. Uafhængighed og ressourcer
2. Håndhævelsesredskaber
3. Bøder og tvangsbøder
4. Straflempelse
5. Gensidig bistand
6. Forældelse
7. Generelle bestemmelser

Der er på alle områder tale om minimumsharmonisering bortset fra bestemmelserne under pkt. 4 om straflempelse, hvor der *på udvalgte områder* foreslås totalharmoniserede regler. *Baggrunden herfor er at karteller ofte opererer på tværs af grænserne, hvorfor det er vigtigt, at reglerne om straflempelse er ens i alle EU-landene. Derved sikres, at en virksomhed, som står frem med oplysninger om et kartel, er underlagt de samme rammer for straflempelse i alle de lande, som kartellet har ageret i.*

1) Uafhængighed og ressourcer (artikel 4 og 5)

Forslaget pålægger medlemsstaterne at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder kan udøve deres beføjelser uafhængigt af politisk og anden udefrakommende indflydelse. Såvel ansatte som medlemmer af beslutningsorganerne i konkurrencemyndighederne må fx ikke modtage instrukser fra regering eller andre offentlige eller private enheder, når de håndhæver TEUF artikel 101 og 102. *Forslaget stiller alene krav om funktionel uafhængighed, således at en national konkurrencemyndighed fortsat godt kan være en del af en (anden) offentlig myndighed (ligesom det er tilfældet i Danmark) og ikke strukturel uafhængighed, som kræver, at myndigheder er udskilt i separate enheder.*

Endvidere kan medlemmer af beslutningsorganerne kun afskediges under særlige omstændigheder. Det skal også sikres, at ansatte og medlemmer af beslutningsorganerne afstår fra enhver uforenelig beskæftigelse i en rimelig periode efter endt ansættelse.

Medlemsstaterne skal desuden sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder frit kan prioritere deres håndhævelse af artikel 101 og 102 og herunder afvise at behandle klager ud fra prioriteringshensyn.

Endelig skal medlemsstaterne sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder er udstyret med fornødne menneskelige, finansielle og tekniske ressourcer til at håndhæve artikel 101 og 102 effektivt.

2) Redskaber til håndhævelse (artikel 6-11)

Forslaget pålægger medlemsstaterne at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder – med henblik på undersøgelse af, hvorvidt artikel 101 og 102 er overtrådt – kan gennemføre kontrolundersøgelser i både virksomheder og private hjem. Kontrolundersøgelserne skal omfatte adgang til bl.a. virksomheders og privates lokaler, ejendomme og transportmidler, og myndighederne skal kunne gøre sig bekendt med og tage bl.a. kopi af enhver oplysning, forsegle lokaler mv., indtil kontrolundersøgelsen er afsluttet, og forlange mundtlige forklaringer om faktiske forhold mv.

Hvis kontrolundersøgelsen finder sted i private hjem mv. (fx direktørers, ledes eller andre medarbejders boliger), forudsætter dette, at konkurrencemyndighederne har *rimelig grund til* mistanke om, at der på det pågældende sted findes dokumenter mv. af relevans for sagen. Kontrolundersøgelse i private hjem kan *efter direktivet* kun ske med retskendelse, hvorimod direktivet ikke opstiller krav om retskendelse for kontrolundersøgelser hos virksomheder, *men heller ikke hindrer det*.

Herudover opstiller forslaget en række minimumskrav til de redskaber, som enhver konkurrencemyndighed i EU skal have til rådighed ved anvendelsen af artikel 101 og 102, herunder:

- *Beføjelse* til at kræve enhver nødvendig oplysning hos virksomheder og sammenslutninger af virksomheder;
- *Beføjelse* til at udstede påbud, herunder påbud, der bringer en overtrædelse af artikel 101 og 102 til ophør;
- *Beføjelse til at pålægge* adfærdsmæssige og strukturelle påbud¹;
- *Beføjelse til at pålægge* foreløbige påbud.

Endvidere skal konkurrencemyndighederne have mulighed for at kunne afslutte en sag med bindende tilsagn fra en virksomhed, som imødekommer konkurrenceretlige betænkeligheder hos myndigheden i relation til artikel 101 og 102.

3) Bøder og tvangsbøder (artikel 12-15)

Forslaget pålægger medlemsstaterne at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder enten kan pålægge administrative bøder (dvs. bøder pålagt af

¹ *Strukturelle påbud* betyder, at konkurrencemyndighederne kan pålægge de involverede i konkurrencesager fx at frasælge dele af virksomheden. *Adfærdsmæssige påbud* betyder, at konkurrencemyndighederne kan pålægge en virksomhed fx at ophæve en konkurrencebegrænsende aftale og undlade at indgå lignende aftaler fremover.

konkurrencemyndigheden) eller kan anmode domstolene om i en civil sag at pålægge bøder. Bøder skal kunne pålægges for overtrædelser, der er begået forsætligt eller uagtsomt.

Forslaget om administrative/civile bøder omfatter både bøder for overtrædelse af artikel 101 og 102 og bøder for mere proceduremæssige overtrædelser, fx hvis en virksomhed obstruerer en kontrolundersøgelse eller nægter at svare, når konkurrencemyndighederne kræver oplysninger, som der er pligt til at udlevere.

Det fremgår endvidere af forslaget, at virksomhedsbegrebet i relation til pålæggelse af bøder skal forstås således, at **nationale konkurrencemyndigheder skal kunne vælge at holde et moderselskab** ansvarlig for overtrædelser begået af et datterselskab, hvis de sammen udgør en økonomisk enhed, ligesom juridiske og/eller økonomiske omorganiseringer af en virksomhed ikke skal kunne føre til, at der ikke kan pålægges strafansvar.

Herudover indeholder forslaget en række bødeudmålingsprincipper. Bl.a. skal der ved beregningen af en bøde både tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed, ligesom der skal gælde et bødeloft på mindst 10 pct. af virksomhedens globale omsætning i det regnskabsår, som går forud for pålæggelse af bøden.

Forslaget indeholder endvidere bestemmelser om, at de nationale konkurrencemyndigheder skal kunne udstede tvangsbøder. Tvangsbøder skal kunne udstedes i tilfælde af, at en virksomhed nægter at lade sig underkaste en kontrolundersøgelse, nægter at besvare en henvendelse fra konkurrencemyndighederne, som der er pligt til at besvare, eller nægter at handle i overensstemmelse med påbud mv. fra konkurrencemyndighederne. Tvangsbøderne skal udregnes i forhold til virksomhedens omsætning, således at de har en størrelse, som gør, at de er effektive, proportionale og har en afskrækkende virkning.

Forslaget fastlægger også regler for opkrævning af bøder hos virksomhedssammenslutninger og disses medlemmer. Der lægges op til, at de nationale konkurrencemyndigheder skal have beføjelse til at opkræve bidrag fra medlemsvirksomheder og medlemmer af besluttende organer i en virksomhedssammenslutning, hvis virksomhedssammenslutningen får pålagt en bøde, som den ikke kan betale. Hvor det er nødvendigt for at garantere betaling af det fulde bødebeløb, sikrer medlemsstaterne, at de nationale konkurrencemyndigheder har beføjelse til at opkræve det udestående beløb hos enhver af de virksomheder, hvis repræsentanter var medlem af sammenslutningens besluttende organer. I det omfang det stadig er nødvendigt, skal de nationale konkurrencemyndigheder også have beføjelse til at opkræve det udestående beløb hos ethvert med-

lem af sammenslutningen, der var aktivt på det marked, hvor overtrædelsen fandt sted. Der kan imidlertid ikke opkræves betaling hos de medlemmer af sammenslutningen, som ikke deltog i overtrædelsen, og som enten ikke havde kendskab til overtrædelsen eller aktivt havde taget afstand fra den, inden undersøgelsen blev indledt.

4) Straflempelse (artikel 16-22)

Forslaget indeholder en række bestemmelser om straflempelse for deltagelse i et kartel. Straflempelse indebærer, at der under en række nærmere angivne betingelser enten kan opnås fritagelse eller nedsættelse af den straf, som ellers ville være blevet pålagt for karteldeltagelsen.

Forslagets bestemmelser om straflempelse er på udvalgte områder udtryk for totalharmoniserede regler. Baggrunden herfor er, at karteller ofte opererer på tværs af grænserne, hvorfor det er vigtigt, at reglerne om straflempelse er ens i alle EU-landene. Derved sikres, at en virksomhed, som står frem med oplysninger om et kartel, er underlagt de samme rammer for straflempelse i alle de lande, som kartellet har ageret i.

Fritagelse for straf kan kun opnås for den første virksomhed, som søger om straflempelse. Efterfølgende ansøgere kan **ikke opnå fritagelse for straf, men kan** opnå nedsættelse af straffen. Det er en betingelse, at den pågældende virksomhed samarbejder fuldt ud med konkurrencemyndighederne om sagens oplysning, ligesom virksomheden ikke må have tvunget andre til at deltage i kartellet. Endvidere skal virksomheden på tidspunktet for ansøgningens indgivelse have afsluttet sin deltagelse i kartellet, ligesom virksomheden ikke må have destrueret bevismateriale.

Det fremgår af forslaget, at medlemsstaterne skal sikre, at ansøgninger om straflempelse kan indgives skriftligt, samt at de nationale konkurrencemyndigheder skal have systemer, som sætter dem i stand til at modtage straflempelsesredegørelser enten mundtligt eller på andre måder, som ikke fører til fremlæggelse af dokumenter mv., som ender i ansøgerens besiddelse.

Det foreslås endvidere, at der skal kunne indgives en foreløbig ansøgning om **bødefritagelse**. En sådan foreløbig ansøgning vil kunne sikre ansøgeren en ”plads i køen” af ansøgere. Den foreløbige ansøgning skal fuldendes inden for en af konkurrencemyndighederne fastsat frist.

Det foreslås tillige, at konkurrencemyndighederne skal kunne modtage forkortede ansøgninger. Forkortede ansøgninger anvendes i tilfælde, hvor en virksomhed har indgivet en fuld ansøgning om straflempelse til Europa-Kommissionen, og hvor virksomheden ved indgivelse af forkortede ansøgninger til de medlemsstater, som overtrædelsen omfatter, ønsker at sikre sig en plads i køen af straflempelsesansøgere i disse lande. Hvis Europa-

Kommissionen ikke behandler sagen, vil ansøgeren således allerede have sikret sig en plads i køen af ansøgere om straflempelse i de medlemsstater, som herefter kan tænkes at behandle sagen.

Det foreslås derudover, at fysiske personer (nuværende og tidligere ansatte) skal være omfattede af en straflempelsesansøgning.

5) *Gensidig bistand (artikel 23-26)*

Der er i Rådskonvention 1/2003 bestemmelser om, at medlemsstaternes konkurrencemyndigheder kan udføre kontrolundersøgelser *eller anden indsamling af oplysninger* på vegne af og efter anmodning fra *et andet medlemsstats konkurrencemyndighed*. I den forbindelse foreslås det i direktivudkastet, at ansatte fra den anmodende konkurrencemyndighed skal have ret til at deltage i og *aktivt bistå den bistandssøgende nationale konkurrencemyndighed under* gennemførelsen af kontrolundersøgelsen i det anmodede land.

Efter forslaget skal medlemsstaterne sikre, at en konkurrencemyndighed i *ét EU-land* kan anmode en myndighed i et andet EU-land om bl.a. at få meddelt foreløbige klagepunkter (*konkurrencemyndighedens foreløbige vurdering af sagen*) vedrørende formodede overtrædelser af artikel 101 og 102 og afgørelser herom samt dokumenter vedrørende inddrivelse af bøder. Den bistandssøgte myndighed skal sikre, at meddelelsen sker i overensstemmelse med gældende ret eller administrativ praksis i det bistandssøgte land.

Forslaget indeholder endvidere bestemmelser om gensidig bistand mellem medlemsstaterne til fuldbyrdelse af afgørelser om bøder eller tvangsbøder. En myndighed i én medlemsstat kan således anmode en myndighed i en anden medlemsstat om at fuldbyrde afgørelser om *pålæg af bøder* eller tvangsbøder, hvis den sanktionerede virksomhed ikke har en juridisk tilstedeværelse i den medlemsstat, der anmoder om bistand, eller hvis det tydeligt fremgår, at den sanktionerede virksomhed ikke besidder tilstrækkelige aktiver i den bistandssøgte myndigheds medlemsstat. *Med forslaget indføres der en pligt for Danmark til at kunne fuldbyrde bøder (dvs. både administrative, civile og strafferetlige) for overtrædelse af TEUF artikel 101 og 102 pålagt eller idømt i andre EU-lande. Det er forudsat i forslaget, at fuldbyrdelsen skal ske i overensstemmelse med de regler, der allerede gælder herfor i de enkelte medlemsstater.*

Forslaget fastslår, at *hvis der er tvister om selve foranstaltningen*, der skal meddeles, eller *selve afgørelsen*, der pålægger bøder og tvangsbøder, så *skal disse tvister behandles af den medlemsstat*, der anmoder om bistand. *Hvis der er tvister* vedrørende *fuldbyrdelsen* eller *vedrørende* gyldigheden af en meddelelse, *der er foretaget i en andet medlemsstat (det, der er an-*

modet om bistand), så skal tvisten behandles af de kompetente myndigheder og i henhold til lovgivningen i dette land.

6) Forældelse (artikel 27)

Efter forslaget skal medlemsstaterne sikre, at forældelsesfristerne for de nationale konkurrencemyndigheders pålæggelse af bøder eller tvangsbøder suspenderes i hele det tidsrum, hvor nationale konkurrencemyndigheder i andre medlemsstater eller Kommissionen behandler sager om overtrædelse i forbindelse med den samme aftale, vedtagelse af sammenslutning eller samordnede praksis. Suspensionen gælder fra det tidspunkt, hvor den virksomhed, som er genstand for sagen, meddeles den første formelle undersøgelsesforanstaltning. Den ophører på den dag, hvor den berørte myndighed lukker sagen og underretter virksomheden herom. Suspensionens varighed berører ikke de absolutte forældelsesfrister, der måtte gælde efter national ret.

Det fremgår således af direktivforslaget, at andre medlemsstaters meddelelse af formelle undersøgelsesforanstaltninger som udgangspunkt skal suspendere forældelsesfristen. Hensigten er, at systemet med parallelle kompetencer inden for rammerne af ECN skal fungere optimalt, og at andre konkurrencemyndigheder ikke forhindres i efterfølgende at gribe ind, fordi der er indtrådt forældelse.

7) Generelle bestemmelser (artikel 28-31)

Forslagets kapitel IX indeholder generelle bestemmelser om henholdsvis konkurrencemyndighedens rolle i ankebehandlingen af myndighedens afgørelser, om myndighedens adgang til at bruge oplysninger indsamlet med hjemmel i bestemmelser afledt af forslaget samt om, hvilke beviser myndigheden har pligt til at anerkende i konkurrencesager.

Efter forslaget skal det sikres, at nationale konkurrencemyndigheder, hvis afgørelser kan indbringes for domstolene, har fuld ret til at deltage i processen for domstolen som enten anklager, *sagsøgt* eller *indstævnet* og til at nyde de samme rettigheder i processen, som sådanne parter nyder.

Det fremgår af forslaget, at oplysninger indhentet på grundlag af direktivets bestemmelser udelukkende bør bruges til de formål, hvortil de er indhentet. *Dette ville indebære, at man ikke som hidtil i Danmark ville kunne idømme fysiske personer bøder på baggrund af oplysninger indhentet i medfør af direktivets bestemmelser. Kommissionen har imidlertid tilkendegivet, at dette ikke var hensigten, og at bestemmelsen derfor vil blive ændret.*

Forslaget indeholder begrænsninger i retten til indsigt mv. i *samarbejdsrklæringer (straflempelsesansøgning) og forligsindlæg (bruges ikke direkte i Danmark)*. *Det skal sikre, at oplysninger afgivet af virksomheden selv*

alene anvendes til det formål, hvortil de er indhentet. Herudover er der fastsat begrænsninger for, i hvilket omfang oplysninger fra sådant materiale kan indgå i en retssag ved de nationale domstole. Forslaget opstiller også begrænsninger for, fra hvilket tidspunkt visse kategorier af oplysninger indhentet i forbindelse med en sag ved en national konkurrencemyndighed kan benyttes i nationale retssager.

Der er herudover begrænsninger for, i hvilket omfang samarbejdserklæringer kan udveksles mellem de nationale konkurrencemyndigheder. Der er endvidere bestemmelser om, hvilke typer af beviser, som en national konkurrencemyndighed skal kunne inddrage i sin sagsbehandling, herunder bl.a. dokumenter, mundtlige erklæringer, optagelser mv.

Forslaget lægger op til en implementeringsfrist på højest to år.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Forslaget behandles af ECON-udvalget med Andreas Schwab (DE, EPP) som ordfører. IMCO-udvalget vil ligeledes afgive rapport om forslaget. ECON-udvalget forventes at stemme om udkastet til betænkning den 4. december 2017.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da dets mål ikke i tilstrækkelig grad kan nås af medlemsstaterne selv. Der er således et klart behov for tiltag på fællesskabsplan for at sikre, at systemet etableret ved forordning 1/2003, hvorved de enkelte EU-lande blev bemyndiget til parallelt med Kommissionen at anvende EU-konkurrencereglerne i artikel 101 og 102 kan fungere effektivt, og at reglerne kan håndhæves ensartet i de enkelte medlemsstater. Det er regeringens vurdering, at forslaget respekterer nærhedsprincippet, idet forslaget skal styrke medlemsstaternes ensartede håndhævelse af EU-regler.

6. Gældende dansk ret

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmel til at håndhæve konkurrencereglerne, herunder TEUF artikel 101 og 102 er fastsat i konkurrenceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 8. juli 2015.

En række af minimumskravene og de foreslåede beføjelser i direktivet er allerede gældende eller i vidt omfang gældende dansk ret. Fx er Konkurrencerådets og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens uafhængighed lovfæstet, ligesom Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen allerede er udstyret helt eller

delvist med flere af de håndhævelsesredskaber, som Kommissionen ønsker indført med forslaget.

Uafhængighed og ressourcer

Bekendtgørelse om forretningsorden for Konkurrencerådet, udstedt i medfør af § 14, stk. 5, i konkurrenceloven, fastslår, at Konkurrencerådet er uafhængigt af erhvervsministeren. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er tilsvarende uafhængig af ministeren ved den daglige administration af konkurrenceloven og regler udstedt i medfør heraf.

Alle ansatte i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen *samt Konkurrencerådets medlemmer er* underlagt de almindelige bestemmelser om inhabilitet og er underlagt tavshedspligt *efter forvaltningsloven. Tavshedspligten gælder også efter ansættelses/embedets ophør.* Brud på tavshedspligten er strafbelagt efter straffelovens § 152. *Gældende ret om inhabilitet og tavshedspligt imødekommer en væsentlig del af de hensyn, der ligger bag forslaget. Der er dog ikke bestemmelser i gældende ret, som specifikt imødegår de interessekonflikter, der kan opstå ved, at fratrådte medarbejdere i efterfølgende private ansættelsesforhold beskæftiger sig med specifikke sager eller typer af sager, som den pågældende har beskæftiget sig med hos konkurrencemyndigheden.*

Dansk ret indeholder ikke specifikke bestemmelser, som udtømmende opremser samtlige afskedigelsesgrunde for hverken Konkurrencerådets medlemmer eller for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens direktion.

Håndhævelsesredskaber

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan med hjemmel i konkurrencelovens § 18 efter forudgående retskendelse gennemføre kontrolundersøgelser, der indebærer, at styrelsen får adgang til virksomheders lokaler og transportmidler. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ikke efter den gældende lov hjemmel til at foretage kontrolundersøgelser i private hjem mv. *Sådanne undersøgelser foretages i stedet af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) efter bestemmelserne i retsplejeloven om ransagning, jf. nedenfor. SØIK er sammen med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen notificeret som dansk konkurrencemyndighed.*

Ifølge bestemmelsen i retssikkerhedslovens § 9 kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kun gennemføre en kontrolundersøgelse efter konkurrencelovens § 18 *hos en virksomhed*, hvis der ikke foreligger en rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold. Såfremt dette er tilfældet, skal der i stedet gennemføres en ransagning af SØIK efter bestemmelserne i retsplejeloven. SØIK har efter disse bestemmelser også adgang til at foretage ransagning i private hjem. *Ransagning sker på baggrund af en retskendelse*

og forudsætter bl.a., at der foreligger rimelig grund til mistanke om overtrædelsen.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter konkurrencelovens § 17 kræve alle oplysninger, som skønnes nødvendige for udførelsen af de opgaver, som styrelsen er tillagt efter konkurrenceloven. Såfremt styrelsen har konkret mistanke om en strafbar overtrædelse af konkurrenceloven, følger det dog af bestemmelsen om selvinkriminering i retssikkerhedslovens § 10, at der ikke er pligt til at udtale sig om forhold, som kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse.

Efter konkurrencelovens § 16 kan styrelsen udstede påbud om at bringe en overtrædelse af artikel 101 eller 102 til ophør og kan i den forbindelse udstede adfærdsmæssige påbud. § 16 hjemler i sin nuværende udformning ikke udstedelse af strukturelle påbud.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan endvidere efter konkurrencelovens § 18 b udstede foreløbige påbud, ligesom styrelsen med hjemmel i § 16 a, kan afslutte en sag, der rejser betænkeligheder i relation til artikel 101 og 102, med bindende tilsagn afgivet af den pågældende virksomhed. *De to bestemmelser sigter på forskellige situationer. Konkurrencelovens § 16 a udgør et ressource- og tidsbesparende instrument til at lukke en sag, der rejser betænkeligheder uden, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen endeligt konstaterer, at der foreligger en overtrædelse af konkurrencereglerne. Konkurrencelovens § 18 b anvendes til midlertidigt at standse en overtrædelse, indtil Konkurrencerådet har truffet endelig afgørelse om, at der foreligger en overtrædelse. § 18 b er tiltænkt situationer, hvor det er vigtigt at kunne gribe hurtigt ind, således at overtrædelsen ikke pågår, mens den fulde konkurrencesag behandles.*

Bøder og tvangsbøder mv.

Overtrædelse af konkurrenceloven er strafbelagt efter lovens § 23. Virksomheder og fysiske personer, som forsætligt eller groft uagtsomt har overtrådt konkurrenceloven, kan således straffes med bøde. Fysiske personer kan endvidere under en række nærmere angivne betingelser straffes med fængsel, hvis der er tale om en kartelaftale.

Det er i dansk retspleje et grundlæggende princip, at straf, herunder bødestraf, kun kan pålægges under domstolenes medvirken og i straffetsplejens former ud fra hensynet til den sigtedes retssikkerhed. Bøder for overtrædelse af konkurrenceloven er *således* strafferetlige sanktioner. Det er i Danmark SØIK, der rejser tiltale, og bøder pålægges ved domstolene. Såfremt vedkommende kan erkende sig skyldig, kan SØIK dog også udstede et bødeforelæg, som vedkommende kan vedtage i stedet for gennemførelse af en domstolsbehandling.

Herudover er der efter konkurrencelovens § 23b mulighed for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i visse tilfælde kan udstede bødeforelæg til afslutning af en straffesag. Det forudsætter bl.a., at vedkommende erklærer sig skyldig i overtrædelsen, at der foreligger *fast* retspraksis på området, og at SØIK *giver samtykke* til, at sagen afgøres på den måde. Sådanne bøder er ligeledes strafferetlige, da de reelt udstedes ”på vegne af” SØIK.

Konkurrencelovens § 22 indeholder hjemmel til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens direktør kan pålægge daglige eller ugentlige tvangsbøder til virksomheder eller fysiske personer, der undlader at give de oplysninger, som styrelsen kan kræve efter konkurrenceloven. Der kan endvidere gives tvangsbøder, hvis et vilkår, påbud eller bindende tilsagn efter konkurrenceloven ikke efterkommes.

Ved beregning af bøder for overtrædelse af konkurrenceloven tages udgangspunkt i tre faktorer: 1) overtrædelsens grovhed, 2) overtrædelsens varighed og 3) virksomhedens omsætning. Ved fastlæggelsen af overtrædelsens grovhed sondres mellem ”mindre alvorlige overtrædelser”, ”alvorlige overtrædelser” og ”meget alvorlige overtrædelser”. Det er i forarbejderne til konkurrenceloven forudsat, at grundbeløbet for en mindre alvorlig overtrædelse bør ligge i størrelsesordenen op til fire mio. kr. For en alvorlig overtrædelse bør grundbeløbet ligge fra fire til 20 mio. kr., og for en meget alvorlig overtrædelse bør grundbeløbet ligge i størrelsesordenen fra 20 mio. kr. og op efter. Grundbeløbet kan hæves som følge af overtrædelsens varighed og/eller virksomhedens omsætning. Omsætningen opgøres som den samlede omsætning for den koncern, virksomheden indgår i, og angår samtlige de varer og tjenesteydelser, som virksomheden producerer eller distribuerer. Der er dog et bødeloft, som indebærer, at en virksomhed ikke kan pålægges en bøde, der overstiger 10 pct. af virksomhedens samlede koncernomsætning. Erhvervsministeren har den 4. oktober 2017 ved L 6/2017 fremsat forslag om, at det bliver klargjort i konkurrenceloven, at det er den globale koncernomsætning, der skal lægges til grund.

Bøder opkræves efter gældende ret hos den, der er dømt. Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 90, at en bøde skal betales til politiet, medmindre andet er bestemt i afgørelsen, og politiet kan på skyldnerens anmodning tillade henstand med eller afdragsvis betaling af bøden.

Der gælder ikke efter konkurrenceloven regler, hvorefter en virksomhed kan pålægges at hæfte for betalingen af en bøde pålagt andre virksomheder. Bødehæftelsesbestemmelser har tidligere været almindeligt forekommende, men i dag er sådanne bestemmelser sjældent forekommende i danske ret.

Efter straffelovens § 25 kan en juridisk person straffes med bøde, når det er bestemt ved lov eller i medfør af lov. Konkurrencelovens § 23, stk. 4, fastslår i overensstemmelse hermed, at der kan pålægges juridiske personer strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel (§§ 25-27). Strafansvar for en juridisk person forudsætter, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan, jf. straffelovens § 27, stk. 1.

I udgangspunktet sker der efter dansk retspraksis ikke identifikation mellem et moderselskab og et datterselskab i relation til pålæggelse af strafansvar. Ansvar for en overtrædelse i et datterselskab gøres som udgangspunkt gældende over for dette selskab og ikke moderselskabet. Hvis der er tale om en koncern, hvor ansvaret for visse aktiviteter er placeret hos datterselskabet, men hvor de reelle beslutninger træffes på koncernniveau, dvs. i moderselskabet, rejses tiltalen mod såvel moderselskabet som datterselskabet.

Efter dansk retspraksis udelukker det ikke strafansvar, at den overtrædende juridiske person efter overtrædelsen ændrer selskabsform eller tilsvarende. Efter en konkret vurdering kan strafansvar dog være udelukket, hvis den pågældende ændring bevirker en ændring i aktiviteter, ejerskab eller ledelse. Opløses et selskab efter at have begået en overtrædelse ved fusion, vil det modtagende selskab hæfte for bødeansvar, som kan rettes mod det indskydende selskab. Er et selskab spaltet efter overtrædelsen, vil spørgsmålet om strafferetlig ansvarssuccession afhænge af, om det ene eller begge selskaber efter spaltningen med hensyn til drift, aktionærer, ledelse m.v. kan siges at fortsætte den for straffesagen relevante del af selskabets virksomhed.

Straflempelse

Med virkning fra 1. juli 2007 blev der indført et straflempelsesprogram i konkurrencelovens § 23 a. Straflempelsesprogrammet indebærer, at den, der har deltaget i en kartelaftale, efter ansøgning kan opnå tiltalefrafald eller nedsættelse af den straf, som vedkommende ellers ville være blevet pålagt, hvis vedkommende opfylder en række betingelser, herunder at der samarbejdes fuldt ud med myndighederne.

En ansøgning om straflempelse fra en virksomhed omfatter automatisk nuværende og tidligere bestyrelsesmedlemmer, ledende medarbejdere eller andre ansatte, forudsat at de individuelt opfylder betingelserne for straflempelse.

Der er ikke i dag bestemmelser i det danske straflempelsesprogram om foreløbige ansøgninger, som sikrer ansøgere en "plads i køen", men erhvervsministeren har den 4. oktober 2017 ved L 6/2017 fremsat forslag herom. Der lægges i lovforslaget op til, at adgangen til at indgive foreløbige ansøgninger skal gælde for alle, dvs. ikke kun for den første ansøger.

I tilfælde, hvor en ansøger indgiver "hovedansøgningen" til Kommissionen og en forkortet version af ansøgningen (en såkaldt "summary application") til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, oplyser styrelsen ikke allerede på dette tidspunkt, hvorvidt ansøgeren er den første i køen af ansøgere. Baggrunden herfor er et ønske om i videst muligt omfang at opretholde incitamentet til at søge om straflempelse og samarbejde med myndighederne.

Gensidig bistand

Efter artikel 22, stk. 1, i forordning 1/2003 kan en EU-konkurrencemyndighed på vegne af en konkurrencemyndighed i et andet EU-land og i dennes navn foretage enhver form for kontrolundersøgelse eller anden indsamling af oplysninger på sit område i henhold til national ret for at fastslå, om der foreligger en overtrædelse af traktatens TEUF artikel 101 eller 102.

Da der i praksis har været væsentlige forskelle mellem landene i forhold til, i hvilket omfang repræsentanter fra den anmodende konkurrencemyndighed kunne deltage i en kontrolundersøgelse, som den assisterende konkurrencemyndighed udførte, udstedte generaldirektørerne i ECN (dvs. direktørerne for de nationale konkurrencemyndigheder i EU) i 2013 en (ikke-bindende) rekommandation om assistance til kontrolundersøgelser. Her anbefales det, at en assisterende konkurrencemyndighed, som udfører en kontrolundersøgelse i henhold til art. 22, stk. 1, i størst muligt omfang skal tillade, at repræsentanter fra den anmodende konkurrencemyndighed deltager i undersøgelsen på lige fod med repræsentanterne fra den assisterende konkurrencemyndighed. Når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udfører kontrolundersøgelser på vegne af en konkurrencemyndighed i en anden EU-medlemsstat, tillader styrelsen i overensstemmelse hermed, at repræsentanter fra den pågældende konkurrencemyndighed deltager i kontrolundersøgelsen, og at de i den forbindelse fuldt ud har adgang til at udføre de samme opgaver, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udfører (men heller ikke mere).

I Danmark meddeles foreløbige klagepunkter og afgørelser fra konkurrencemyndigheden med elektronisk post. Tvangsbøder mv. kan pålægges af visse myndigheder, herunder fx Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og SKAT. Meddelelsens form beror på den enkelte myndighed, men må

forudsættes at ske ved elektronisk post, når der er tale om virksomheder. Hvis bøden eller tvangsbøden sendes til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, skal virksomheden have besked fra fordringshaveren om, at bøden eller tvangsbøden oversendes til inddrivelse, i medfør af § 2, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Restanceinddrivelsesmyndigheden har forskellige inddrivelsesværktøjer til sin rådighed, bl.a. erindringsskrivelse, afdragsordning, lønindeholdelse og udlæg. Alt efter hvilket værktøj der anvendes, er der fastsat regler om tidsfrister og indhold af meddelelsen i medfør af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, bekendtgørelse om inddrivelse af gæld til det offentlige og retsplejeloven (for udlægs vedkommende). I alle disse tilfælde kan meddelelse ske elektronisk, hvis modtageren ikke er fritaget fra Digital Post, og meddelelsen sendes i henhold til lov om Digital Post fra offentlige afsendere.

Rådets rammeafgørelse 2005/214/RIA af 24. februar 2005 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestraffe giver i et vist omfang mulighed for, at Justitsministeriet (Rigsadvokaten) kan træffe afgørelse om fuldbyrdelse her i landet af strafferetlige bøder, der er pålagt i en anden EU-medlemsstat. *En afgørelse om bødestraf pålagt i en anden EU-medlemsstat kan i medfør af § 16 i lovbekendtgørelse nr. 213 af 22. februar 2013 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union (med senere ændringer) fuldbyrdes i Danmark, når der er tale om:*

- 1. En endelig afgørelse, der pålægger en fysisk eller juridisk person en bødestraf²;*
- 2. Afgørelsen skal være truffet af en domstol eller en anden myndighed, forudsat af den pågældende person har haft lejlighed til at få sagen prøvet ved en domstol med kompetence i straffesager.*

Herudover er der efter lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. og lov om international fuldbyrdelse af straf mv. i visse tilfælde mulighed for at inddrive strafferetlige bøder idømt i andre lande.

Bøder pålagt i andre lande, der kan fuldbyrdes i Danmark, opkræves ved, at politiet skriftligt opfordrer skyldneren til inden 20 dage at indbetale beløbet til politiet. Består det skyldige beløb af tvangsbøder, fastsættes fristen dog til 10 dage. De nævnte frister kan fraviges, hvis særlige grunde taler for fastsættelse af en kortere frist, jf. § 3, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 409 af 9. april 2015 om opkrævning af visse bøder, offerbidrag, konfi-

² Ved en "bødestraf" forstås i medfør af lovens § 17 en pligt til at betale et beløb, som ved en afgørelse er pålagt en person som straf for at have begået en lovovertrædelse, samt en ved samme afgørelse pålagt pligt til at betale bl.a. erstatning til ofre for den strafbare handling og pengebeløb til dækning af sagsomkostninger.

skationsbeløb, sagsomkostninger m.v. samt afgørelse om udståelse af forvandlingsstraf for bøde (bødebekendtgørelsen).

Efter bødebekendtgørelsens § 5 oversender politiet bøden til SKAT med henblik på inddrivelse, hvis skyldneren ikke betaler det samlede beløb. Dette gælder også, hvor en del af det skyldige beløb består af tvangsbøder. Det er en forudsætning for oversendelse til SKAT, at politiet forinden skriftligt har anmodet skyldneren om inden 10 dage at indbetale det skyldige beløb eller afdrag, og skyldneren ikke har efterkommet dette. Denne frist gælder dog ikke, hvis tvangsbøder indgår i det skyldige beløb. Politiet skal skriftligt orientere skyldneren om sagens oversendelse til restanceinddrivelsesmyndigheden.

SKAT kan inddrive udenlandske krav, forudsat at kravet er omfattet af en international aftale om bistand til inddrivelse. Med hensyn til bøder, som er pådømt som en strafferetlig sanktion for overtrædelse af konkurrencereglerne, kan SKAT kun bistå med inddrivelse, hvis de er omfattet af den før omtalte nordiske bødeaftale, som Danmark har indgået med de øvrige nordiske lande (LBK 555 af 25. maj 2011). **Herudover kan SKAT inddrive strafferetlige bøder, der er omfattet af Rådets Rammeafgørelse af 24. februar 2005 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse af bødestraffe, som nævnt tidligere.** For så vidt angår administrative bøder pålagt af andre landes konkurrencemyndigheder er der ikke indgået internationale aftaler, som tillægger SKAT kompetence til at inddrive dem. Inddrivelse af bøder pålagt af EU-Kommissionen for overtrædelse af TEUF artikel 101 og 102 ses ikke at være henlagt til SKAT.

Der findes desuden regler om tvangsfuldbyrdelse af civilretlige krav i retsplejeloven. Det fremgår således af retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 1, at tvangsfuldbyrdelse bl.a. kan ske på grundlag af domme og kendelser afsagt af domstole eller af andre myndigheder, hvis afgørelser efter lovgivningen kan tvangsfuldbyrdes. Bestemmelsen omfatter ikke afgørelser af udenlandske domstole og myndigheder. Det fremgår således af retsplejelovens § 479, stk. 1, at justitsministeren kan fastsætte bestemmelser, hvorefter afgørelser af udenlandske domstole og myndigheder om borgerlige krav og vedtagelser om sådanne krav kan fuldbyrdes her i riget, såfremt de kan fuldbyrdes i den stat, hvor afgørelsen er truffet, eller efter hvis ret vedtagelsen skal bedømmes, og såfremt fuldbyrdelsen ikke vil være åbenbart uforenelig med landets retsorden. Bestemmelsen er alene blevet udnyttet ved gennemførelsen af to internationale aftaler om underholdspligt og om konkurs.

Forældelse

En lovovertrædelse straffes **efter dansk ret** ikke, når der er indtrådt forældelse. De generelle regler herom findes i straffelovens kapitel 11. Forældel-

sesfristen regnes fra den dag, da den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt.

På konkurrencelovens område gælder en særlig forældelsesbestemmelse (§ 23, stk. 6), hvorefter forældelsesfristen for bødestraf er 5 år.

Forældelsen for fængselsstraf (for fysiske personer i kartelsager) følger af den almindelige bestemmelse om forældelse i straffelovens § 93, stk. 1. Det betyder, at forældelse af fængselsstraf efter konkurrencelovens § 23, stk. 3, (fængsel indtil 1 år og 6 måneder) forældes efter 5 år, mens fængselsstraf efter straffelovens **§ 299 c om indgåelse af kartelaftale under særlig skærpende omstændigheder** (fængsel indtil til 6 år) forældes efter 10 år.

Forældelsesfristen afbrydes ifølge straffelovens § 94, stk. 5, når den pågældende **gøres** bekendt med sigtelsen, eller når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen. Forældelsesfristen for en juridisk persons ansvar kan afbrydes over for en person, der efter retsplejelovens § 157 a, kan modtage forkyndelser på den juridiske persons vegne. **Det kan f.eks. være et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, på den juridiske persons postadresse eller digitale adresse. Forkyndelse kan endvidere ske for den juridiske persons ansatte på den juridiske persons postadresse eller digitale adresse.**

Generelle bestemmelser

Efter konkurrencelovens § 19, stk. 1, jf. § 24, kan afgørelser om overtrædelse af artikel 101 og 102 indbringes for Konkurrenceankenævnet og herefter for domstolene, jf. 20, stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens ansatte forestår normalt selv behandlingen af afgørelser for Konkurrenceankenævnet og er i en eventuel efterfølgende anke af afgørelsen til domstolene sagsøgt i sagen (repræsenteret af Kammeradvokaten). **Der er mellem Konkurrenceankenævnet og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indgået en procesaftale om**, at det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der agerer som sagsøgt i sådanne retssager i stedet for Konkurrenceankenævnet.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen oversender i dag **til SØIK** oplysninger indhentet i forbindelse med en konkurrencesags oplysning, herunder oplysninger indhentet under kontrolundersøgelser, hvis Konkurrencerådet finder sagen egnet til strafferetlig forfølgning. SØIK kan anvende disse oplysninger i forbindelse med strafforfølgning af såvel juridiske som fysiske personer.

I civile retssager, dvs. sager, hvor der ikke er spørgsmål om at pålægge strafferetlige sanktioner, gælder princippet om fri bevisførelse, hvilket indebærer, at parterne ikke på forhånd er afskåret fra at fremlægge

visse typer af dokumenter eller visse typer af oplysninger. Det er som følge heraf op til parterne at bestemme, hvilke dokumenter der skal fremlægges under sagen. Retten kan imidlertid efter en konkret vurdering i medfør af retsplejelovens § 341 afskære bevisførelse, herunder fremlæggelse af dokumenter, der skønnes at være uden betydning for sagen. Retten foretager i det enkelte tilfælde en vurdering af, om fremlæggelsen af et dokument vil være uden betydning for sagen. Ifølge retspraksis kan det bl.a. indgå i denne vurdering, om dokumentet indeholder oplysninger, som åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden.

Der er ikke i dag bestemmelser om, hvilke typer beviser, de danske konkurrencemyndigheder (SØIK og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen) skal acceptere. For så vidt angår beviser for domstolene fremgår det af retsplejelovens § 344, stk. 1, at på grundlag af det, der er passeret under forhandlingerne og bevisførelsen, afgør retten, hvilke faktiske omstændigheder der skal lægges til grund for sagens pådømmelse. Rettens bevisbedømmelse er således ikke efter retsplejelovens almindelige ordning begrænset af lovregler, og retten kan som udgangspunkt frit skønne over de beviser, som er blevet fremlagt under en retssag.

Som nævnt oven for er der efter konkurrencelovens § 23 – udover for virksomheder – strafansvar for fysiske personer, som forsætligt eller groft uagtsomt har overtrådt konkurrencelovgivningen. Fysiske personer kan således straffes med bøde eller – hvis der er tale om en kartelaftale og vedkommende har handlet forsætligt – med fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Hvis kartelaftalen er indgået under særligt skærpende omstændigheder, kan fysiske personer straffes med fængsel indtil 6 år, jf. straffelovens § 299 c.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget vil kræve ændringer i konkurrenceloven, i bekendtgørelser udstedt i medfør heraf *eller i anden relevant lovgivning, herunder retsplejeloven. Det gælder* i forhold til forslagets bestemmelser om:

- Afskedigelse af medlemmer af konkurrencemyndighedernes beslutningstagende organer;
- Håndtering af interessekonflikter i forhold til fratrådte medarbejdere;
- Strukturelle påbud;
- Pålæggelse af bøder, herunder tilregningskrav, idet en konsekvens kan være, at det vil omfatte simpel uagtsomhed;
- Virksomhedssammenslutningers hæftelsesansvar for bøder;

- Moderselskabsansvar og succession;
- Assistance fra andre konkurrencemyndigheder i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kontrolundersøgelser;
- Forældelse;
- Fastsættelse af tvangsbøder;
- Begrænsninger i brug af information indsamlet efter bestemmelser i direktivet;
- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens pligt til at anerkende specifikke former for bevis samt evt. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens ret til at deltage i behandlingen af ankesager ved de civile domstole.

Det vurderes umiddelbart, at direktivforslagets bestemmelser om gensidig bistand samt de generelle bestemmelser om begrænsning i brugen af oplysninger vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, som dog naturligvis afhænger af den endelige afklaring under forhandlingerne af forslagets bestemmelser om disse emner.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Regeringen vurderer, at direktivforslaget i sin nuværende form ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet i Danmark.

Forslaget vurderes samlet set at medføre positive samfundsøkonomiske konsekvenser, fordi det vil medføre en mere effektiv håndhævelse af EU's konkurrenceregler og fremme en sund konkurrencekultur i Europa. Dette vil skabe åbne og konkurrenceprægede markeder og bidrage til vækst og beskæftigelse og flere investorer. Øget konkurrence fremmer desuden produktivitet, som er en central drivkraft for økonomisk vækst. Det er vanskeligt at anslå den samlede værdi af disse forventede positive konsekvenser, fordi de foreslåede ændringer har en karakter, der er vanskelige at kvantificere. Det skyldes, at effektiv håndhævelse af konkurrenceregler typisk vil have gavnlige effekter for samfundet og økonomien som et hele.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring i EU-Specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 5. april 2017.

Dansk Erhverv, DI, Forsikring & Pension, Håndværksrådet, Landbrug & Fødevarer og Danmarks Rederiforening (herefter ”erhvervsorganisationerne”) har afgivet fælles bemærkninger til forslaget. Herudover har Forbrugerrådet Tænk afgivet bemærkninger.

Erhvervsorganisationerne finder det positivt, at det fremhæves i direktivets artikel 3, at de nationale konkurrencemyndigheders udøvelse af deres beføjelser i henhold til direktivet skal være underlagt passende retsgarantier. Organisationerne foreslår, at der fastsættes et yderligere krav om, at virksomheder, der har været genstand for en undersøgelse, inden for en relativ kort frist har krav på at få oplyst, om undersøgelsen fører til en klagepunktsmeddelelse eller ej.

Organisationerne finder det af hensyn til retssikkerheden afgørende, at den nuværende strafferetlige proces ved domstolene for bedømmelse af skyld og sanktioner i konkurrencesager i Danmark bevares.

Organisationerne efterspørger, at det ikke overlades til medlemsstaterne at beslutte, om kontrolundersøgelser i virksomheders forretningslokaler kræver dommerkendelse, men at der fastsættes krav herom i direktivet, ligesom direktivet indeholder krav om dommerkendelse ved kontrolundersøgelser på andre lokaliteter.

Organisationerne opfordrer desuden til, at det gældende danske hæftelsesansvar fastholdes. Organisationerne finder herudover ikke, at der er grundlag eller behov for at indføre hjemmel til, at de nationale konkurrencemyndigheder kan udstede strukturelle påbud.

Endelig opfordrer organisationerne til, at de nationale konkurrencemyndigheder ligesom Kommissionen skal have en uafhængig høringskonsulent (*hearing officer*), som skal beskytte parternes proceduremæssige rettigheder og sikre, at alt går rigtigt og retfærdigt til under forløbet af en konkurrencesag.

Forbrugerrådet/Tænk støtter umiddelbart forslaget og fremhæver, at forslaget har til formål at give nationale konkurrencemyndigheder mulighed for at sætte ind med effektive midler og instrumenter til at finde beviser for overtrædelser af konkurrencereglerne. Forbrugerne vil ifølge Forbrugerrådet/Tænk nyde godt af de fordele, som øget konkurrence bringer til markedet i form af større udvalg og bedre produkter. På mange områder går forbrugerne i dag glip af fordelene pga. manglende håndhævelse fra konkurrencemyndighederne. Forbrugerrådet Tænk håber – på linje med forslaget –

at forslaget vil beskytte forbrugerne fra forretningspraksis, der holder priserne på varer og tjenesteydelser kunstigt høje, og dermed øge deres valg af innovative varer og tjenesteydelser til overkommelige priser.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget behandles stadig i rådsarbejdsgruppen. Første gennemlæsning af forslaget blev afsluttet i oktober 2017. Der har været afholdt seks møder, og der er planlagt yderligere to møder under estisk formandskab.

De foreløbige tilkendegivelser fra de øvrige EU-lande viser, at der er generel opbakning til forslaget. En række medlemsstater har haft forbehold for visse dele af direktivforslaget bl.a. i forhold til straflempelsesområdet. De fleste andre EU-lande har ligesom Kommissionen sanktionssystemer, der lever op til forslaget om indførelse af administrative eller civile bøder. De forbehold, som de øvrige lande har rejst under forhandlingerne, vurderes for de fleste landes vedkommende at have en sådan karakter, at forslaget vil kunne vedtages inden udgangen af 2019.

Det bemærkes, at Kommissionen imidlertid har tilkendegivet, at direktivets bestemmelser om, at oplysninger indhentet på grundlag af direktivets bestemmelser udelukkende bør bruges til de formål, hvortil de er indhentet, vil blive ændret.

10. Regeringens generelle holdning

Konkurrencereglerne er et vigtigt redskab til skabelsen af velfungerende markeder, herunder det indre marked. Velfungerende markeder øger vækst, innovation og produktivitet og skaber dermed velstand til gavn for hele det danske samfund. En virksomheds beliggenhed i det indre marked bør ikke spille nogen rolle i forhold til risikoen for at ifalde sanktioner for overtrædelse af EU-konkurrencereglerne. Det er derfor vigtigt, at der nationalt sker en effektiv håndhævelse, så virksomhederne ikke kan unddrage sig ansvar ved at agere i EU-lande, der ikke effektivt håndhæver reglerne. **Ellers vil det give ulige vilkår for danske og øvrige virksomheder, som er aktive i EU, hvilket i sidste ende vil komme forbrugerne til skade.** Regeringen støtter derfor overordnet, at der vedtages regler, som kan sikre en effektiv håndhævelse af EU-konkurrencereglerne og dermed styrke det indre marked.

Uafhængighed og ressourcer

Regeringen støtter generelt forslagets krav om, at de nationale konkurrencemyndigheder skal have de fornødne ressourcer og den fornødne uafhængighed i forbindelse med håndhævelsen af EU's konkurrenceregler. **Derfor støtter regeringen, at der indføres regler, der imødegår interessekonflikter, idet det bør sikres, at fratrådte medarbejdere mv. ikke efterføl-**

gende beskæftiger sig med sager, som den pågældende har beskæftiget sig med hos konkurrencemyndigheden.

Imidlertid lægger regeringen vægt på, at direktivets krav til uafhængighed for konkurrencemyndighederne kun begrænser sig til krav om funktionel men ikke strukturel uafhængighed. Det muliggør, at den danske konkurrencestyrelse fortsat kan indgå i en organisation med andre myndigheder. Derudover arbejder regeringen for, at forslaget giver medlemsstaterne fleksibilitet med hensyn til, hvorledes afskedigelsesgrunde for konkurrencemyndighedens beslutningsorganer skal være fastlagt. Det er vurderingen, at sådanne krav også kan opfyldes ved at have et system som det danske, der sikrer mod vilkårlig og ikke sagligt begrundet afskedigelse.

Derudover arbejder regeringen også for, at forslaget ikke berører områder vedrørende konkurrencemyndighedens sagsbehandling, der ikke er egnet til harmonisering. Det gælder fx bestemmelser om overordnede tidsrammer for sagsbehandling, obligatorisk klageadgang ved afvisning m.v. af klager ud fra prioriteringshensyn og obligatorisk markedstest af eller begrænsning i mulighederne for at anvende tilsagn.

Håndhævelsesredskaber

I forhold til de foreslåede håndhævelsesredskaber er det vigtigt, at reglerne tager højde for, hvordan virksomheder anvender og opbevarer data mv. Derfor lægger regeringen vægt på, at forslaget giver mulighed for, at konkurrencemyndighederne som udgangspunkt kan kræve alle de oplysninger udleveret, som virksomhederne selv har adgang til. Det betyder, at virksomheder også vil skulle udlevere oplysninger og data, som de har adgang til via fx cloud-baserede løsninger, og ikke alene oplysninger, som de har i deres besiddelse.

Med hensyn til strukturelle påbud er det regeringens opfattelse, at strukturelle påbud, vil gribe ind i virksomhedernes mulighed for at indrette deres forretning frit. Henset til, at de danske konkurrenceregler allerede giver mulighed for at udstede adfærdsmæssige påbud, finder regeringen det ikke nødvendigt at supplere med denne videregående beføjelse. Derfor lægger regeringen vægt på, at der med forslaget ikke indføres krav om, at medlemsstaternes myndigheder ligesom Kommissionen skal kunne udstede strukturelle påbud.

Bøder og tvangsbøder

Det er i dansk retspleje et grundlæggende princip, at bødestraf kun pålægges under domstolenes medvirken og i strafferetsplejens former ud fra hensynet til de sigtedes retssikkerhed. Regeringen lægger derfor betydeligt vægt på, at forslaget ikke indeholder krav om, at de nationale konkurrencemyndigheder enten kan pålægge virksomheder administrative bøder

(dvs. bøder pålagt af konkurrencemyndigheden) eller kan anmode domstolene om i en civil sag at pålægge bøder.

Med henblik på at sikre, at bøder har en tilpas afskrækkende effekt, lægger regeringen vægt på, at der skal gælde et bødeloft på mindst 10 pct., og at dette skal beregnes ud fra virksomhedens globale omsætning. Af samme grund støtter regeringen også, at moderselskaber samt retlige eller økonomiske efterfølgere under visse betingelser kan pålægges bøder for overtrædelser af EU's konkurrenceregler.

Straflempelse

Straflempelsesordninger er et centralt værktøj til at bekæmpe karteller. Det er derfor vigtigt, at der i arbejdet med at opdage og sanktionere karteller er gode incitamentter for virksomhederne til at søge om straflempelse. Regeringen lægger vægt på, at incitamentet til at søge om straflempelse styrkes ved, at der indføres ensartede regler om straflempelse i hele EU. Regeringen arbejder i den forbindelse for, at adgangen til at indgive foreløbige ansøgninger om straflempelse ikke begrænses til at angå den første ansøger. Regeringen arbejder endvidere for, at medlemsstaterne ikke i forbindelse med indgivelse af en forkortet ansøgning om straflempelse forpligtes til at oplyse, om ansøgeren er den første til at indgive en ansøgning. Hvis sådan oplysning gives, vil det kunne mindske andre potentielle ansøgers incitament til at søge om straflempelse.

Gensidig bistand

For i højere grad at sikre effektiv håndhævelse støtter regeringen, at repræsentanter fra andre EU-konkurrencemyndigheder kan deltage i og aktivt bistå i kontrolundersøgelser, som de anmoder en anden EU-konkurrencemyndighed om at udføre på deres vegne. For at sikre at kontrolundersøgelser foretages under iagttagelse af nationale regler herom, er det vigtigt at sikre, at det sker under instruks fra den udførende konkurrencemyndighed, hvilket regeringen derfor arbejder for.

Det er vigtigt, at en virksomhed ikke kan slippe for at betale en bøde udstedt af et EU-land, blot fordi virksomheden ikke er etableret eller har aktiver i det land, hvor overtrædelser er begået. Regeringen støtter derfor indførelse af regler om gensidig bistand til meddelelse af foreløbige klagepunkter og afgørelser samt fuldbyrdelse af afgørelser om pålæg af bøder eller tvangsbøder. Imidlertid arbejder regeringen for, at reglerne ikke bliver mere byrdefulde for den bistandsydende medlemsstat, end formålet tilsiger, og at anmodninger kan afslås under visse betingelser.

Generelle bestemmelser

For så vidt angår forslagets krav om, hvilke oplysninger der kan inddrages i en sag, lægger regeringen vægt på, at forslaget ikke forhindrer,

at fysiske personer kan straffes for overtrædelse af konkurrencereglerne på baggrund af oplysninger indhentet i medfør af bestemmelserne i forslaget. Dette med henblik på at sikre, at man i Danmark fortsat kan straffe fysiske personer, fx direktører eller bestyrelsesmedlemmer, for overtrædelse af konkurrencereglerne.

Endvidere lægger regeringen betydelig vægt på, at forslaget indeholder den fleksibilitet, som er nødvendig for at kunne fastholde det grundlæggende princip om fri bevisførelse i civile sager, således at parterne i disse sager ikke på forhånd afskæres fra at fremlægge visse typer af dokumenter. På den måde vil det – ligesom i dag – fortsat være domstolene, der kan bestemme, i hvilket omfang beviser kan inddrages i sagen.

Endeligt arbejder regeringen for, at fristen for at implementere forslaget ikke er under 36 måneder, da der er tale om et helt nyt direktiv, hvor der kan blive tale om en række ændringer af gældende dansk ret af omfattende karakter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er orienteret om sagen ved grund- og nærhedsnotat oversendt den 27. april 2017.

3. Industripolitisk strategi for Europa

1. Resumé

Formandskabet har sat et punkt om EU's industripolitiske strategi på dagsordenen for rådsmødet den 30. november.

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner for en fremtidig strategi for EU's industripolitik, der ventes drøftet mhp. vedtagelse på rådsmødet. Konklusionerne tager udgangspunkt i Kommissionens nyligt fremlagte meddelelse: Investering i en intelligent, innovativ og bæredygtig industri - en ny strategi for Unionens industripolitik.

Hverken meddelelsen eller rådskonklusionerne har i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd (DER) vedtog i december 2016 konklusioner, der opfordrer Rådet og Kommissionen til at evaluere virkningen af at integrere industripolitik i EU's strategiske initiativer og til at overveje konkrete skridt til at styrke og modernisere det indre markeds industrigrundlag. Denne opfordring blev gentaget i DER-konklusionerne fra marts 2017, der understregede, at der er behov for konkret handling på europæisk niveau for at sikre et stærkt og konkurrencedygtigt industrigrundlag.

Rådet (konkurrenceevne) vedtog desuden rådskonklusioner den 29. maj 2017, hvor Kommissionen opfordres til at fremkomme med en industripolitisk strategi snarest muligt. Kommissionen fremlagde den 13. september (i dansk sprogversion den 27. oktober) meddelelsen; Investering i en intelligent, innovativ og bæredygtig industri - en ny strategi for Unionens industripolitik (JOM(2017) 479 final).

Det er det estiske formandskabs hensigt på rådsmødet (konkurrenceevne) den 30. november at vedtage rådskonklusioner, der kvitterer for Kommissionens meddelelse, men samtidig opfordrer Kommissionen til at fremlægge yderligere tiltag til at sikre europæisk industris konkurrenceevne.

3. Formål og indhold

Formandskabet har som opfølgning på DER-konklusionerne, rådskonklusionerne fra maj samt Kommissionens meddelelse om intelligent, innovativ og bæredygtig industri udarbejdet udkastet til rådskonklusioner om ”en fornyet industripolitisk strategi for EU”.

Kommissionens meddelelse Investering i en intelligent, innovativ og bæredygtig industri - en ny strategi for Unionens industripolitik (KOM(2017) 479 final) samler alle eksisterende og nye horisontale og sektorspecifikke initiativer fra den siddende Kommission i én sammenhængende industripolitisk strategi. Det er ifølge Kommissionen EU-institutionerne, medlemsstaterne og regionerne, der i fællesskab bærer ansvaret for at omsætte strategien til praksis.

Med meddelelsen igangsætter Kommissionen desuden en proces, hvor en bred vifte af interessenter vil blive inddraget. Og der nedsættes et højniveau panel samt etableres en tilbagevendende industridag.

I udkastet til rådskonklusioner opfordres Kommissionen til dels at arbejde videre med en industripolitisk strategi, dels at lave en vurdering af betydning af den hidtidige indsats for at tænke industripolitikken ind på tværs af politikområder (mainstreaming). Derudover opfordres Kommissionen til at fremkomme med et stærkt monitoreringssystem, der skal sikre fortsat fokus på området.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hverken rådskonklusionerne eller meddelelsen har lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Hverken rådskonklusionerne eller meddelelsen har i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Rådskonklusionerne og meddelelsen har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet, eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen skal ikke sendes i høring.

9. Forhandlingsituation

Udkastet til rådskonklusioner har været drøftet i rådets arbejdsgruppe for konkurrenceevne og vækst.

Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne til rådskonklusionernes overordnede formål om at sikre det rette erhvervsklima for europæisk industri. Der har dog været uenighed om, hvorvidt den nyligt fremlagte strategi fra Kommissionen var tilstrækkelig, eller om der skulle opfordres til yderligere tiltag fra Kommissionen. Balancen mellem horisontale og sektorspecifikke tiltag har desuden været genstand for debat.

10. Regeringens generelle holdning

Den danske regering støtter overordnet Rådets udkast til konklusioner om en fornyet strategi for europæisk industripolitik.

Regeringen hilser desuden generelt Kommissionens meddelelse investering i en intelligent, innovativ og bæredygtig industri - en ny strategi for Unionens industripolitik velkommen.

Regeringen arbejder for, at der generelt skabes gode rammevilkår for alle virksomheder og ikke fokuseres på enkelte sektorer.

Regeringen arbejder for, at rådskonklusionerne reflekterer betydningen af digitalisering og bedre regulering for at sikre gode rammer for den europæiske industri. Regeringen arbejder desuden for, at potentialet i omstillingen til en cirkulær økonomi for europæisk industri, understreges i konklusionerne.

Regeringen arbejder for, at der kun indføres måltal for industriens bidrag til økonomien i det omfang, at det kan godtgøres, at det er muligt at udarbejde meningsfulde indikatorer og det ikke kolliderer med andre fællesskabsmålsætninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Konkurrenceevnetjek: globale værdikæder, regionale aspekter

*Revideret notat. Ændringer markeret med **fed** og *kursiv*.*

1. Resume

*Det estiske formandskab har sat det såkaldte konkurrenceevnetjek på dagsordenen for konkurrenceevnerådsmødet den 30. november 2017. Konkurrenceevnetjekket vil tage form af en drøftelse af **Europas konkurrenceevne i en global kontekst**.*

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Konkurrenceevnerådet og dels at give møderne et mere horisontalt tværgående præg.

*Formandskabet har annonceret, at **det regionale aspekt** vil være temaet for konkurrenceevnetjekket. Der vil ikke være noget skriftligt diskussionsoplæg.*

2. Baggrund

Det estiske formandskab har sat det såkaldte konkurrenceevnetjek på konkurrenceevnerådsmødet den 30. november 2017.

Konkurrenceevnetjekket indebærer for det første, at Rådet – på baggrund af en præsentation fra Kommissionen – drøfter den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen. Derudover kan ministrene diskutere konkrete sager på tværs af alle politikområder, der ventes at have væsentlige konsekvenser for EU's konkurrenceevne.

Debatforummet blev indført ved rådsmødet (konkurrenceevne) den 1. oktober 2015 og er generelt blevet godt modtaget af medlemsstaterne.

*Formandskabet har annonceret, at **det regionale aspekt, der blandt andet omhandler samhørighedspolitikken samt mulighederne for bedre at understøtte, at man regionalt, nationalt og tværregionalt arbejder målrettet for at fremme erhvervsmæssige styrkepositioner lokaliseret i området**.*

3. Formål og indhold

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Konkurrenceevnerådet og dels at give Konkurrenceevnerådet et mere tværgående indblik i de problemstillinger og sager, der har væ-

sentlig betydning for konkurrenceevnen i EU. Det kan også give grundlag for bedre koordination på nationalt niveau.

Konkret er formålet med konkurrenceevnetjekket på rådsmødet at have en drøftelse af, hvordan man også sikrer en regional forankring af indsatsen for et bedre erhvervs klima.

Kommissionen indleder med en kort præsentation. Der vil ikke være skriftlige diskussionsoplæg. Ministrene forventes derfor at reagere på præsentationerne med korte, spontane indlæg.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Konkurrenceevnetjekket har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Konkurrenceevnetjekket har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Konkurrenceevnetjekket har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet, eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen skal ikke sendes i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt har de øvrige lande været positive over for konkurrenceevnetjekket som debatform.

Det forventes, at øvrige medlemsstater vil hilse et fokus på de ændrede vilkår for det indre marked og europæiske virksomheders konkurrenceevne velkomment.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i, at Konkurrenceevnerådet bør spille en vigtig rolle i forhold til at fremme EU's indre marked og i forhold til at forbedre konkurrenceevnen generelt.

Regeringen er generelt positiv overfor, at der fokuseres på at sikre, at nye indre markeds-politikker er gearret til en global økonomi i hastig udvikling, herunder at der fokuseres på at sikre, at europæiske virksomheder og forbrugere høster det fulde potentiale af digitaliseringen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Det såkaldte konkurrenceevnetjek blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. maj 2017 forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 29. maj 2017.